

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Białowieskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Planem ochrony”, jest aktem prawnym określającym sposoby ochrony zasobów, tworów i składników przyrody występujących na terenie Białowieskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”. Plan ochrony tworzy się dla właściwego funkcjonowania parku narodowego i jego ochrony. Zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, Plan ochrony sporządza dyrektor parku narodowego na okres 20 lat. Ustawa określa zakres informacji, jakie należy uwzględnić przy sporządzaniu projektu planu ochrony oraz wymienia, co powinien zawierać projekt planu ochrony dla parku narodowego. Plan ochrony ustanowiony dla parku narodowego, zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, po uwzględnieniu zakresu, o którym mowa w art. 29 ustawy, staje się równocześnie planem ochrony dla integralnej z parkiem narodowym części obszaru Natura 2000. W myśl art. 19 ust. 5 ustawy Minister Środowiska ustanawia plan ochrony dla parku narodowego w drodze rozporządzenia.

Szczegółowe regulacje, co do trybu sporządzania planu ochrony, zakresu prac, sposobu zmian planów ochrony oraz zakresu i sposobu ochrony zasobów, tworów i składników przyrody zawiera rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Białowieski Park Narodowy nie posiada wieloletniego planu ochrony. Opracowywany w latach 1999-2001 projekt „Planu ochrony Białowieskiego Parku Narodowego na lata 2001-2020” i przesłany do Ministerstwa Środowiska nie został zatwierdzony do realizacji. Do chwili obecnej funkcjonowanie Parku oparte było na ustanawianych przez Ministra Środowiska w drodze rozporządzenia, a od 2005 r. w drodze zarządzenia, zadaniach ochronnych. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody Plan ochrony dla parku narodowego ustanawia się w terminie 5 lat od dnia utworzenia parku narodowego.

Prace zmierzające do przygotowania projektu planu ochrony (obejmujące: aktualizację prac terenowych przeprowadzonych w latach 1999-2001, konsultacje społeczne oraz uwzględnienie zakresu związanego z obszarem Natura 2000 PLC 200004 Puszcza Białowieska) dla Białowieskiego Parku Narodowego rozpoczęto w październiku 2008 r. W drodze przetargu zostali wyłonieni wykonawcy poszczególnych operatów cząstkowych. Na potrzeby planu ochrony wykonano 15 eksperckich opracowań tematycznych. Po zakończeniu prac nad projektem, Dyrektor Białowieskiego Parku Narodowego na podstawie art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przyrody ogłosił rozpoczęcie konsultacji zapewniając tym samym udział społeczeństwa w pracy nad projektem planu ochrony Białowieskiego Parku Narodowego. Zostały one przeprowadzone zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.). Pierwsza wersja projektu rozporządzenia Ministra Środowiska została zaprezentowana na posiedzeniu Rady Naukowej Parku w dniu 24.06.2010 r., a następnie przedstawiona do konsultacji społecznych w dniu 06.07.2010 r. poprzez umieszczenie go na stronie internetowej (www.bpn.com.pl). Projekt rozporządzenia wysłano także w formie pisemnej do przedstawicieli lokalnych jednostek samorządu terytorialnego, z jednoczesnym określeniem terminu do zgłaszania uwag do dnia 31.07.2010 roku. Przedstawiciele Białowieskiego Parku Narodowego wzięli udział w posiedzeniach rad gmin poświęconych projektowi planu ochrony, wyjaśniając między innymi intencje zapisów projektu oraz konieczność umieszczenia w nim kwestii związanych z przestrzennym zagospodarowaniem terenów położonych poza obszarem parku (w jego najbliższym sąsiedztwie).

W trakcie prowadzonych konsultacji zgłoszono siedem uwag między innymi od: Komisji Rady Gminy Białowieża, Wójta Gminy Narewka, Przewodniczącego Rady Gminy Białowieża i Dyrektora Instytutu Badawczego Leśnictwa. Odpowiedzi na zgłoszone uwagi udzielono na piśmie. W trakcie posiedzenia Prezydium Rady Naukowej Parku z dnia 09.09.2010 r. podjęto decyzję o sporządzeniu drugiej wersji rozporządzenia, która będzie spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 64 poz. 401).

Druga wersja projektu rozporządzenia w ramach konsultacji ze społeczeństwem została ponownie zamieszczona na stronie internetowej oraz została wysłana do Rad Gmin Białowieża i Narewka w dniu 20.09.2010 r., z określeniem terminu składania uwag do dnia 15.10.2010 r. Do drugiej wersji projektu rozporządzenia Rady Gmin: Białowieża i Narewka ogłosiły odpowiednio swoje uchwały w dniach: 21.10.2010 i 13.10.2010 roku. Odpowiedzi na zgłoszone uwagi udzielono pisemnie. W trakcie drugiego etapu konsultacji wpłynęły cztery uwagi od instytucji i osób prywatnych. Rada Gminy Narewka zaopiniowała pozytywnie projekt rozporządzenia, za wyjątkiem, iż nie zgodziła się z zapisami dotyczącymi zabudowy Polany Masiewskiej. Park stoi

na stanowisku, że ze względu na potrzebę ochrony walorów krajobrazowych i zmniejszenia presji antropogenicznej na jego obszarze konieczne jest ograniczenie zabudowy terenów położonych w sąsiedztwie granicy Parku i wprowadzenie stosownej regulacji do planu ochrony parku o treści: „zachowanie zwartej zabudowy na Polanie Masiewskiej”. W obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Narewka nie wyznaczono nowych terenów budowlanych na terenie Polany Masiewskiej poza obecnie istniejącą zabudową. Należy podkreślić, że Park nie posiada otuliny na terenie Polany Masiewskiej. Powyższy problem został szczegółowo omówiony na posiedzeniu Rady Naukowej w dniu 22.10.2010 r. W wyniku przeprowadzonego głosowania przedmiotowa regulacja została utrzymana w projekcie planu ochrony.

Rada Gminy Białowieża zaopiniowała projekt rozporządzenia negatywnie, zgłaszając sześć uwag. Pięć z nich zostało odrzuconych na posiedzeniu Rady Naukowej Parku. Zaakceptowano uwagę dotyczącą utworzenia strefy cichej, która po zmianie regulacji jest wyznaczona na całym terenie Puszczy Białowieskiej z wyjątkiem polan osadniczych, ale tylko na terenie Parku wraz z jego otuliną. Dwie uwagi dotyczyły zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Białowieża. Rada Gminy nie zgodziła się na regulacje dotyczące potrzeby zachowania walorów krajobrazu w północnej części Polany Białowieskiej oraz podkreśliła, że do zadań Parku nie należy ochrona dóbr kultury oraz krajobrazu na terenach położonych poza jego granicami. Park nie posiada otuliny od strony Polany Białowieskiej, dlatego też zdaniem Rady Naukowej konieczne jest zamieszczenie w planie ochrony regulacji mówiącej o konieczności „we współpracy z lokalnymi samorządami rewitalizacji i utrzymania punktów i ciągów widokowych na przedpolu parku; promowania tradycyjnej architektury; wyłączenie na Polanie Białowieskiej spod zabudowy, w tym spod zabudowy zagrodowej terenów położonych na zachód od Parku Pałacowego i na północ od linii ulicy Żubrowej, na wschód od linii ulicy Puszczańskiej i na północ od linii ulicy Kamienne Bagno i Drogi Browskiej oraz terenu pomiędzy drogą Białowieża - Pogorzelce a doliną Narewki”. W oparciu o dostępne w Urzędzie Gminy Białowieża części obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 1999 r. tereny położone na północ od ul. Żubrowej oraz ul. Kamienne Bagno są obszarami wyłączonymi z zabudowy, w tym zabudowy zagrodowej. Rada Naukowa Parku podczas głosowania (9 głosów za, 5 głosów przeciw i 1 wstrzymujący się) przyjęła zaproponowane w projekcie regulacje bez wprowadzania do nich zmian.

Projekt planu ochrony Parku wraz z przyjętymi podczas posiedzenia Rady Naukowej Parku poprawkami, został poddany pod głosowanie. W wyniku głosowania projekt planu został przyjęty.

Dokumentacja do Planu Ochrony Białowieskiego Parku Narodowego na lata 2011-2031 składa się z następujących części:

- 1) Operat dynamiki ekosystemów leśnych Białowieskiego Parku Narodowego;
- 2) Operat ekosystemów nieleśnych;
- 3) Operat ochrony ekosystemów wodnych;
- 4) Operat ekosystemów torfowych i bagiennych;
- 5) Operat zagrożeń ze strony flory inwazyjnej;
- 6) Operat ochrony gatunków flory naczyniowej;
- 7) Operat ochrony gatunków grzybów;
- 8) Koncepcja ochrony zasobów przyrodniczych oraz zakresu, lokalizacji i harmonogramu stosowania ochrony czynnej, w tym weryfikacja zgodności projektu planu ochrony z wymogami ochrony obiektu Natura 2000 –TOM I Opisanie ogólne, TOM II Plan Ochrony dla terenu Białowieskiego Parku Narodowego;
- 9) Operat ochrony ornitofauny;
- 10) Operat ochrony owadów saproksylicznych;
- 11) Operat ochrony porostów;
- 12) Operat ochrony ssaków z wyjątkiem żubra;
- 13) Operat ochrony żubra;
- 14) Charakterystyka uwarunkowań społecznych i gospodarczych ochrony Parku;
- 15) Mapy tematyczne.

Projekt rozporządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Białowieskiego Parku Narodowego składa się z 12 rozdziałów, w których zostały sprecyzowane najważniejsze cele i działania z zakresu ochrony czynnej w ekosystemach Parku przewidziane do realizacji w okresie 20 lat. W projekcie przedstawiono także szereg zagrożeń dla walorów przyrodniczych Parku zarówno o charakterze potencjalnym, jak również identyfikowanych obecnie oraz podano sposoby zmierzające do zapobiegania negatywnym zjawiskom dla szeroko rozumianej ochrony zasobów przyrodniczych.

W całym projekcie rozporządzenia przy nazwach przedmiotów ochrony właściwych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Puszcza Białowieska (kod obszaru: PLC200004) występujących w Parku przywołano odpowiadające im kody zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510, z 2012 r. poz. 1041 oraz z 2013 r. poz. 1302). Należy jednak zauważyć, iż w przypadku części nazw siedlisk przyrodniczych wraz z kodami, podanymi zgodnie z ww. rozporządzeniem wskazano również podtypy siedlisk charakterystyczne dla obszaru Parku.

Kody gatunków ptaków zaczerpnięte zostały natomiast z portalu Eionet http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal, będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA). Głównym celem dodania kodów do nazw roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych w przedmiotowym rozporządzeniu jest wyróżnienie gatunków, które stanowią przedmiot zainteresowania Wspólnoty.

Z uwagi na fakt, iż przedmiotowe rozporządzenie łączy w sobie postanowienia właściwe dla Parku oraz obszaru Natura 2000 w jego granicach, a zagrożenia istniejące i potencjalne oraz działania ochronne właściwe dla Parku i przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 są takie same, celowym okazało się połączenie w rozdziałach 4 i 7 załącznika regulacji wynikających odpowiednio z art. 20 ust. 3 pkt 2 i art. 29 ust. 8 pkt 2 ustawy oraz art. 20 ust. 3 pkt 4 i art. 29 ust. 8 pkt 5 ustawy. Uniknięto w ten sposób zbędnych powtórzeń w projekcie rozporządzenia i konieczności rozdzielania niektórych działań prowadzonych na rzecz gatunków bądź siedlisk na obszarze Parku i zarazem integralnym z nim obszarze specjalnej ochrony ptaków Puszcza Białowieska.

W projekcie określono zagrożenia oraz sposoby i zakres prowadzenia zabiegów w ramach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej. W odniesieniu do ekosystemów leśnych Parku położonych w obszarze objętym ochroną ścisłą i czynną nie zaplanowano żadnych zabiegów ochronnych, a tym samym jakiegokolwiek ingerencji w przebieg zachodzących na tych obszarach naturalnych procesów przyrodniczych. Jedynym odstępstwem od tej nadrzędnej, z punktu widzenia ochrony przyrody reguły, będą prace związane z zapewnieniem bezpiecznego udostępniania terenu Parku oraz w pasie drogi granicznej położonej w obszarze ochrony krajobrazowej. W tych przypadkach dopuszczono wykonywanie działań ochronnych polegających na częściowym zagospodarowywaniu biomasy drzewnej. Częściowe zagospodarowanie biomasy na terenie obwodów ochronnych - Zamosze, Gruszki, Cupryki i Masiewo oznacza wyłączną możliwość pozyskania biomasy drzew przewróconych z pasa drogi. Dotyczy to także pni drzew przewróconych na pasie drogi granicznej. W tym przypadku drzewa muszą być przecięte na granicy między ochroną ścisłą lub czynną a obszarem ochrony krajobrazowej.

Wśród zabiegów bezpośrednio ingerujących w ekosystemy nieleśne, na niektórych powierzchniach ważnych ze względu na uwarunkowania fitosocjologiczne, przyjęto wykaszanie łąk z częściowym usunięciem biomasy roślin. Zabieg będzie polegał na mechanicznym cyklicznym wykaszaniu fragmentów łąk i innych terenów nieleśnych. Głównym celem podejmowanego wykaszania ekosystemów nieleśnych będzie przeciwdziałanie zanikowi płatów cennych zbiorowisk ulegających regresji na skutek procesu sukcesji wtórnej. Zbiorowiska te stanowią aktualnie około 5 % powierzchni Parku. Wykaszanie części z nich przyczyni się do zachowania swoistego składu florystycznego i utrzymania różnorodności gatunkowej. Ekosystemy nieleśne są też miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt związanych z terenami otwartymi (między innymi orlika krzykliwego, żubra, przeplatki aurinii). Zaproponowane działania będą więc także służyły ochronie fauny Parku. Przewidziane do wykonywania zabiegi ochronne przyczynią się do zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych Parku, a także do odtwarzania zniekształconych i zanikających elementów rodzimej przyrody na jego obszarze. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż na ponad 90 % powierzchni Parku nie zaplanowano żadnych zabiegów ochronnych. Podstawowym celem zastosowanego podejścia w ochronie tego unikatowego obszaru przyrodniczego jest konieczność usankcjonowania niezakłóconego przebiegu naturalnych procesów ekologicznych.

Wskazana potrzeba wyznaczenia otuliny parku na części polan osadniczych wynika z konieczności ochrony cennych zasobów przyrodniczych Parku i znajduje bezpośrednie przełożenie na zapisy ustawy o ochronie przyrody, także w kontekście pojęcia i definicji zagrożenia zewnętrznego. W omawianym przypadku wynika również z obowiązujących wytycznych operacyjnych (opracowanych w roku 2005) jakimi należy się kierować przy tworzeniu obiektów światowego dziedzictwa UNESCO, dla których wyznacza się otulinę (strefę buforową). Aspekt powyższy nabiera obecnie dodatkowego znaczenia ze względu na fakt, iż decyzją Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO z dnia 23 czerwca 2014 r. cały obszar puszczy białowieskiej, w tym obszar Parku, oprócz Parku Pałacowego, został uznany za Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO. Należy w tym miejscu także wyjaśnić, iż występująca w rozdziale 2 nazwa „Park Pałacowy” jest nazwą własną jednego z obszarów

Białowieskiego Parku Narodowego. Park Pałacowy jest częścią Parku i nie stanowi odrębnej formy ochrony przyrody.

W rozdziale 6 projektu rozporządzenia podano, między innymi, wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków ptaków wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej będących przedmiotami ochrony części obszaru Natura 2000 objętej granicami Parku, odpowiadające obecnym ich liczebnościom. Na terenie obwodów ochronnych - Zamosze, Gruszki, Cupryki i Masiewo populacja ptaków dziuplastych (dzięcioły i muchołówki) uzyskała według przyjętej kategoryzacji ocenę U1 (stan niezadawalający) ze względu na aktualnie zbyt małą ilość martwego drewna w porównaniu do obwodów ochronnych Sierganowo i Dziedzinka. W planie ochrony nie przewiduje się usuwania martwego drewna i w związku z tym należy oczekiwać, iż warunki bytowania wymienionych gatunków będą ulegały systematycznej poprawie. Obszar objęty ochroną ścisłą zajmuje ponad 50 % terenu parku, gdzie stan ochrony siedliska został oceniony na właściwy (FV).

W rozdziale 7 załącznika do projektu w celu realizacji upoważnienia ustawowego (art. 29 ust. 8 pkt 5 ustawy) w przypadku działań ochronnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony wskazano jako odpowiedzialnego za ich realizację w przypadku gruntów będących w użytkowaniu wieczystym – Dyrektora Parku, w przypadku gruntów niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku – dyrektora Parku w porozumieniu z właścicielem nieruchomości. W przypadku zawartych w rozdziale 7 załącznika do projektu działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej, podano rodzaj, zakres i lokalizację tych działań, nie określono natomiast podmiotu odpowiedzialnego za realizację ponieważ nie wynika to z upoważnienia zawartego w art. 20 ust. 3 pkt 4 ustawy. Ponadto, w odniesieniu do problematyki rozdziału 7 w wielu punktach zestawienia tabelarycznego nie podano w sposób precyzyjny dokładnej lokalizacji zaplanowanych działań na rzecz wybranych gatunków flory i fauny odnosząc się jedynie do wskazania całego fragmentu obszaru Parku objętego ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową. Brak precyzyjnych wskazań wynika z potrzeby niepodawania wrażliwych danych lokalizacyjnych odnośnie gatunków, które mogłyby być przedmiotem niepożądanego ingerencji i nadmiernej eksploracji przez kolekcjonerów czy też liczne podmioty prowadzące badania ekologiczne. W niektórych przypadkach identyfikowane działania na rzecz gatunków bądź siedlisk dotyczą całych fragmentów powyżej wskazanych obszarów Parku ze względu na brak możliwości takiego jednoznacznego wskazania.

Zagadnienia dotyczące sposobów monitoringu stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk na obszarze Parku opisano w rozdziale 9, w tym przywołana metoda i zakres monitoringu, niezbędna częstość kontroli, rodzaj powierzchni oraz kontrolowany parametr/wskaźnik w odniesieniu do podejmowanych działań monitoringowych, zostały przyjęte zgodnie z metodyką opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie opracowania: Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa. oraz Mróz W. (red.) 2012. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.

W rozdziale 11 rozporządzenia określono jedynie miejsca na których może być prowadzona działalność handlowa i rolnicza. Na obszarze Parku nie prowadzi się działalności wytwórczej.

Ustalenia do studiów oraz planów zagospodarowania przestrzennego na terenie polan: Masiewskiej, Białowieskiej i Pogorzeleckiej zawarte w rozdziale 12 projektu rozporządzenia przyjęto za zgodne z zaleceniami Rady Europy (w kontekście Dyplomu Europejskich Obszarów Chronionych), mówiącym o potrzebie „krytycznego przeanalizowania planu zagospodarowania przestrzennego, w celu uniknięcia urbanizacji funkcjonalnej otuliny Parku oraz historycznego krajobrazu wiejskiego”. Również w zaleceniach i rekomendacjach Komitetu UNESCO (decyzja nr 33 podjęta w Sewilli, 2009) znajduje się zalecenie zapewnienia udziału „władz Parku Narodowego” w procesach zarządzania na poziomie krajobrazowym w taki sposób aby utrzymać Wyjątkową Wartość Uniwersalną Obiektu (w rozumieniu postanowień konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjętej w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r.).

Jednym z najważniejszych zagadnień rozdziału, są ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie zaproponowanej lokalizacji i konieczności wyznaczenia korytarzy ekologicznych jako niezmiernie ważnych, z ekologicznego punktu widzenia, jednostek przestrzennych, chroniących ciągłość przestrzeni przyrodniczej. Rozwiązanie problematyki korytarzy ekologicznych w projekcie jest kluczowe i nie było dotychczas możliwe w oparciu o coroczne zarządzenia Ministra Środowiska w sprawie zadań

ochronnych Parku. Tak więc, wychodząc na przeciw holistycznemu podejściu do problematyki ochrony przyrody zaproponowano wyznaczenie i precyzyjnie opisano przebieg korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym na terenie polan: Białowieskiej, Masiewskiej i Pogorzeleckiej jako powiązań niezbędnych dla zapewnienia łączności ekologicznej dla swobodnej i niezakłóconej migracji zwierząt w obrębie samego parku narodowego, integralnego z nim obszaru Natura 2000 oraz w szerszym układzie przestrzennym o znaczeniu ponadregionalnym.

Wprowadzono także wskazania odnośnie zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, jako działania niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Wskazania te dotyczą także wyłączenia z zabudowy niektórych terenów mogących się przyczyniać do ograniczania przestrzeni przyrodniczej w otoczeniu Parku i mogącej stanowić potencjalne bariery fizyczne w wyznaczonych korytarzach ekologicznych łączących Park z innymi obszarami o dużym znaczeniu przyrodniczym. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że Gmina i miejscowość Białowieża, nie posiada niestety miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określającego możliwości i funkcje zabudowy obszaru. Pomimo toczących się prac nad kształtowaniem polityki przestrzennej na obszarze Gminy, nie dysponuje ona nawet takim dokumentem jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, gdzie powyżej wskazane uwarunkowania mogłyby być uwzględnione. W takiej sytuacji przy realizacji ustawowych zadań Parku, w kontekście potrzeby ochrony unikatowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych występujących na obszarze Gminy, należy się kierować przede wszystkim istniejącym stanem wiedzy przyrodniczej, zasadą przezorności, oraz lokalnymi uwarunkowaniami przestrzennymi i urbanistycznymi, które determinują podejście do racjonalnego zarządzania zasobami. Proponując określone wskazania (w postaci funkcjonalnych korytarzy ekologicznych) na obszarze Gminy, działania Parku wpisują się w sposób istotny w kształtowanie spójnej polityki przestrzennej zgodnie ze współczesnym stanem wiedzy ekologicznej. Ze względu na fakt, iż od północnej strony Polany Białowieskiej Park nie posiada otuliny, naturalną jej funkcję zapewniają obecnie dawne tereny rolnicze pozbawione dotychczas jakiegokolwiek zabudowy przestrzennej. Przyrodnicza wartość tego obszaru zapewnia podstawowe funkcje ekologiczne dla nieprzerwanego trwania wielu gatunków fauny i flory (przepływu genów) pomiędzy samym obszarem Parku, a obszarem Natura 2000 położonym poza Parkiem. Rozległa przestrzeń terenów otwartych zapewnia w tym miejscu podstawową funkcję łagodzenia wszelkich zmian (wpływów) o charakterze zagrożeń zewnętrznych i ich potencjalnego negatywnego wpływu na walory przyrodnicze Parku. Podstawowym negatywnym czynnikiem byłby sam fakt nieprzemysłanego rozwoju zabudowy przestrzennej tego terenu z dalszymi jej konsekwencjami w postaci fragmentacji krajobrazu i zajmowania pod inwestycje terenów o dużych walorach przyrodniczych, potęgowania emisji hałasu wobec wzrastającej działalności ludzkiej, zawlekania gatunków obcych, nasilania emisji światła w porze nocnej, wzrastającej drapieżniczej presji gatunków zwierząt domowych towarzyszących zabudowaniom ludzkim (psy i koty) oraz wielu innym łatwym do zidentyfikowania oddziaływaniami. Zaproponowane w projekcie rozporządzenia postulaty, oparte na współczesnej wiedzy naukowej, związane z funkcjami ekologicznymi Polany Białowieskiej (a także pozostałych terenów polan osadniczych) służą ochronie szeroko rozumianych walorów krajobrazu tego obszaru i chronią go niewątpliwie przed dewastacją związaną z szeregiem potencjalnych negatywnych oddziaływań antropogenicznych. Dlatego też niezmiernie ważnym założeniem powinno być na tym obszarze zachowanie historycznego układu przestrzennego i dotychczasowych granic zabudowy bez naruszania wolnej przestrzeni o istotnych funkcjach ekologicznych.

W projekcie nie zawarto wskazań do istniejących aktów planistycznych, mimo art. 29 ust. 8 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody, ponieważ obszar Parku nie jest obecnie objęty studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W obecnym stanie prawnym Białowieski Park Narodowy wykonuje zabiegi ochronne na podstawie zarządzenia nr 6 Ministra Środowiska z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie zadań ochronnych (Dz.Urz. Min. Środ. poz. 15). Na podstawie zadań ochronnych sporządzone zostały plany rzeczowe. Po zatwierdzeniu planu ochrony nie będzie zachodziła konieczność sporządzania zadań ochronnych.

Rozporządzenie nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Środowiska przez zamieszczenie linku do zakładki Rządowego Procesu Legislacyjnego na stronie Biuletynu Informacji

Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Nie zgłoszono zainteresowania przebiegiem prac nad projektem rozporządzenia w trybie art. 7 ww. ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Projekt rozporządzenia znajduje się w wykazie prac legislacyjnych Ministra Środowiska.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia wypełnia zobowiązania zawarte w:

- 1) dyrektywie 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. Urz. UE L 20 z 26.01.2010, str. 7);
- 2) dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. L 206 z 22.07.1992 r., str. 7 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102 z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.). Opracowany plan stanowić będzie podstawę prowadzenia działalności ochronnej Białowieskiego Parku Narodowego przez 20 lat.

2. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Rozporządzenie zawiera wykaz działań ochronnych mających na celu zachowanie bądź przywrócenie przyrodniczych i kulturowych zasobów Białowieskiego Parku Narodowego będącego jednocześnie obszarem Natura 2000 PLC 200004 posiadającym znaczenie dla Wspólnoty. Działania ochronne będą realizowane przede wszystkim przez Dyrektora Parku. Rozporządzenie będzie oddziaływało na samorządy lokalne w zakresie wprowadzenia niezbędnych zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin. Dokument zawiera wskazania i wytyczne odnoszące się do nowotworzonych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

3. Konsultacje:

I. Lista podmiotów biorących udział w konsultacjach

1. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.
2. Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.
3. Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży.
4. Uniwersytet Warszawski, Stacja Geobotaniczna Uniwersytetu Warszawskiego w Białowieży.
5. Instytut Badawczy Leśnictwa, Europejskie Centrum Lasów Naturalnych w Białowieży.
6. Uniwersytet Wrocławski.
7. Organizacje ekologiczne:
 - 1) Centrum Prawa Ekologicznego;
 - 2) Klub „Gaja”;
 - 3) Klub Przyrodników;
 - 4) Liga Ochrony Przyrody;
 - 5) Polski Klub Ekologiczny;
 - 6) Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”;
 - 7) Stowarzyszenie – Pracownia na rzecz Wszystkich Istot;
 - 8) Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków;
 - 9) Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków;
 - 10) Greenpeace Polska;
 - 11) WWF Polska.

II. Pozostałe podmioty biorące udział w konsultacjach

1. Marszałek Województwa Podlaskiego.
2. Państwowa Rada Ochrony Przyrody.
3. Instytut Badawczy Leśnictwa.
4. Instytut Ochrony Środowiska.

W trakcie konsultacji społecznych uwagi do projektu rozporządzenia zgłosiły następujące osoby fizyczne i instytucje:

Małgorzata Krasieńska

Uwaga o charakterze językowym odnośnie poprawności terminu „epizootia”.

Uwaga została przyjęta.

Sebastian Bończak

Uwagi o charakterze językowym do uzasadnienia projektu.
Wszystkie uwagi zostały przyjęte

Liga Ochrony Przyrody

Uwaga do § 2 punktu 7 projektu rozporządzenia odnośnie brzmienia regulacji „określenie działań ochronnych na obszarach ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań...”. Uwaga nie została przyjęta ze względu na odmienny zakres formalno-prawny rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Cytowany zapis został przyjęty w sposób prawidłowy, zgodnie z wymaganiami ustawy o ochronie przyrody. Odniesienie do rocznych zadań ochronnych ustanawianych w drodze zarządzenia przez Ministra Środowiska jest nieuzasadnione ze względu na inny formalno-prawny charakter tego dokumentu. Postanowienia w ustanawianych zarządzeniach Ministra Środowiska w sprawie zadań ochronnych dla parku narodowego (na podstawie art. 22 ustawy o ochronie przyrody), do czasu ustanowienia planu ochrony, mogą się różnić.

Uwaga odnośnie regulacji zawartej w załączniku 1, (obecnie rozdział 1) pkt. 1.3 ppkt. 4: „stwarzanie warunków środowiskowych sprzyjających utrzymaniu właściwego stanu ochrony gatunków rzadkich i zagrożonych dziko występujących roślin, grzybów i zwierząt”. „Wśród bardzo długich wykazów znajdują się gatunki o różnym stopniu zagrożenia, wiele z nich nie wymaga „stwarzania warunków”. Przy takim zapisie bardzo łatwo stracić z pola widzenia te gatunki, które faktycznie wymagają czynnej ochrony.”

Uwaga w części została przyjęta poprzez modyfikację zapisu. Zamieszczone długie listy gatunków, odzwierciedlają i charakteryzują w pkt 1.3 ppkt 1 - 4 stan biologicznego ich zróżnicowania na obszarze Parku, niezależnie od konieczności zapewnienia „właściwego stanu ochrony”, tak jak to ma miejsce w przypadku niektórych gatunków Natura 2000. W tym względzie ppkt 4 został zmodyfikowany do stwierdzenia „...stwarzanie warunków środowiskowych sprzyjających utrzymaniu stanu ochrony...” W miarę rozwoju wiedzy na temat zmian środowiskowych w odniesieniu do wskazanych w tym miejscu najważniejszych gatunków chronionych na obszarze Parku, będzie możliwe wykonywanie zabiegów ochrony czynnej lub ich zaniechanie. Z kolei lista gatunków Natura 2000, co do których strategia ich ochrony wymaga podejmowania określonych działań odnośnie „utrzymania właściwego stanu ochrony” nie jest już tak liczna i trudna do zidentyfikowania. Gatunki te zostały wymienione w punkcie 1.3 ppkt 9 oraz w dalszych częściach projektu rozporządzenia, także z uwzględnieniem konkretnych działań na rzecz ochrony czynnej.

Uwaga odnośnie załącznika 4 (obecnie rozdział 4) pkt13.2 o pominięciu i braku odniesienia do grzybów. „Niezgodne z prawem korzystanie z zasobów Parku, m.in. w wyniku nielegalnego zbioru chronionych gatunków roślin i zwierząt”.

Uwaga została przyjęta.

W załączniku 5 (obecnie rozdział 5) pkt 1 ppkt 1lit. c użyto określenia: „ochrona ścisła lub bierna”. Obowiązująca ustawa o ochronie przyrody nie używa pojęcia „ochrona bierna”.

Uwaga została uwzględniona. Nie uwzględniono w tym miejscu jednoczesnych uwag do brzmienia regulacji zawartych w ustawie o ochronie przyrody. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie planu ochrony parku narodowego nie jest miejscem do zgłaszania tego typu wątpliwości.

Uwaga do załącznika 5 (obecnie rozdział 5): „bardzo często wymienianym warunkiem utrzymania lub odtwarzania właściwego stanu ochrony jest zachowanie starodrzewi i martwego drewna. Mimo, iż plan ochrony jest opracowywany na 20 lat należałoby mieć na uwadze troskę o zapewnienie ciągłości wszystkich faz rozwojowych drzewostanów, aby zapewnić warunki dla tych organizmów, które są związane z tego rodzaju środowiskiem”.

Uwaga nie została przyjęta ze względu na brak konieczności zachowania wszystkich faz rozwojowych na terenie Parku. Na obszarze Parku mamy do czynienia z zachodzącymi naturalnymi procesami ekologicznymi i ewolucyjnymi, które nie podlegają powyższej kategoryzacji. Wskazane w projekcie rozporządzenia podejście Parku do stosowanych na jego obszarze zasad ochrony przyrody zakłada, że cykl rozwojowy drzewostanów w warunkach naturalnych obejmuje zmiany dynamiczne i nie musi być ani pełny ani powtarzalny.

”W uzasadnieniu do projektu rozporządzenia znalazło się mało przekonujące tłumaczenie braku planu ochrony BPN (zaległości w opracowywaniu planów ochrony dotyczą także innych parków). Plan ochrony parku narodowego jest podstawowym dokumentem realizacji jego celów i zadań ochronnych. Zbyt często i zbyt długo zastępowany jest jego brak „*planem zadań ochronnych*”, który jest jednak swoistą „*protezą*””.
Uwaga jest niezrozumiała i w związku z tym nie mogła zostać uwzględniona. Projekt zarządzenia Ministra Środowiska w sprawie zadań ochronnych (projekt zadań ochronnych) jest zgodnie z ustawą o ochronie przyrody innym dokumentem niż projekt rozporządzenia w sprawie planu ochrony Parku.

Białowieska Stacja Geobotaniczna Uniwersytetu Warszawskiego

Załącznik 1 (obecnie rozdział 1) punkt 1.3 ppkt 1. jest „Działania mające na celu ochronę gatunków roślin i ich siedlisk” powinno być „Działania mające na celu ochronę gatunków i ich siedlisk” lub „Działania mające na celu ochronę gatunków grzybów, roślin i zwierząt i ich siedlisk”. Uzasadnienie: zapisy tego punktu obejmują poza roślinami również grzyby i zwierzęta”

Uwaga została przyjęta

Załącznik 1 (obecnie rozdział 1), tabela 2.4. Nagłówek tabeli jest Siegranowo, winno być Sierganowo.

Uwaga została przyjęta

Załącznik 4 (obecnie rozdział 4) tabela 1: „Zagrożenia wewnętrzne potencjalne”, punkt 6, kolumna „sposób przeciwdziałania” – jest: „Współpraca z Leśnym Bankiem Genów Kostrzyca w zakresie zachowywania florystycznych zasobów genowych *ex situ*” winno być „Współpraca z bankami genów w zakresie zachowywania florystycznych zasobów genowych *ex situ*”. Uzasadnienie: Nie ma powodu do wymienienia w Planie Ochrony wyłącznie LBG Kostrzyca”.

Uwaga została przyjęta

Załącznik 5 (obecnie rozdział 5), pkt 2 ppkt. 5 lit. b – jego zapis jest sprzeczny z zapisem w załączniku 12 (obecnie rozdział 12) pkt 4) ppkt lit. a dopuszczającym zabudowę w 200 m pasie wzdłuż drogi 1654B.

Uwaga została przyjęta.

Załącznik 7 (obecnie rozdział 7) tabela 1: „Rodzaj, zakres i lokalizacja działań ochronnych na terenie Parku”, Lp. 2.1. kolumna „Zakres działania” jest: „Tropienia i pędzenia zimowe (działania według potrzeb): 1) liczenia pędów/osobników na stałych powierzchniach próbnych, 2) prowadzenie rejestru obserwacji”, winno być: „1) Tropienia i pędzenia zimowe (działania według potrzeb), 2) liczenia pędów/osobników na stałych powierzchniach próbnych, 3) prowadzenie rejestru obserwacji”. Uzasadnienie: Liczenie osobników na stałych powierzchniach próbnych i prowadzenie rejestru obserwacji nie są częścią składową tropień i pędzeń zimowych.

Uwagi zostały przyjęte

Załącznik 7 (obecnie rozdział 7), podobnie jak wyżej, ale w odniesieniu do tabeli 1.2. Obszary objęte ochroną czynną, lp 3.9, z dodatkową korektą numeracji zadań w kolumnie „Zakres działania”.

Uwaga została przyjęta

Załącznik 7 (obecnie rozdział 7) tabela j.w., lp 3.11. w kolumnie „Zakres działania” podpunkt 4) jest „termin zabiegów od czerwca do lipca” zapis powinien zostać usunięty; Uzasadnienie: w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności zabiegu różne gatunki inwazyjne wymagają wykonania zabiegu w różnych

terminach, tak więc ograniczenie terminu wykonywania zabiegów wyłącznie do czerwca i lipca niepotrzebnie ogranicza wykonywanie potencjalnych zadań ochronnych.

Uwaga została przyjęta

Załącznik 7 (obecnie rozdział 7) tabela 1.3: Obszary objęte ochroną krajobrazową, lp 2.5 – korekta zapisu w kolumnie „Zakres działania” podobna do zaproponowanej w punkcie 5; Uzasadnienie: (ppkt. 1 – 3) nie wchodzi do zakresu Tropień i pędzeń zimowych.

Uwaga została przyjęta

Załącznik 7 (obecnie rozdział 7) tabela 1.3 lp. 2.10. – propozycja usunięcia podpunktu 4.

Uwaga została przyjęta

Załącznik 10 (obecnie rozdział 10) pkt 1. „Obszary i miejsca udostępniane dla celów edukacyjnych”- wnioskuję się o usunięcie punktu 11, udostępnienie Osady Dziedzinka do celów edukacyjnych. Uzasadnienie: Obiekt jest położony kilka km od Białowieży, wewnątrz kompleksu leśnego i bezpośrednio na granicy obszaru ochrony ścisłej. Dopuszczenie edukacyjnego wykorzystania tego obiektu spowoduje silny wzrost antropopresji na teren obszaru ochrony ścisłej Parku w miejscu, które było dotychczas wolne od tego typu wpływu. Zapis ten jest sprzeczny z zapisami Planu Ochrony dotyczącymi: a) potrzeby utrzymania korytarzy migracyjnych zwierząt; b) zapobiegania inwazjom biologicznym; c) potrzeby ograniczania negatywnych skutków udostępnienia terenu turystyce i edukacji; d) konieczności ograniczenia hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Dowóz osób do Osady Dziedzinka na blisko dwukilometrowym odcinku odbywałby się po Drodze Browskiej biegnącej bezpośrednio po granicy obszaru ochrony ścisłej BPN. Skutki takiego udostępnienia są trudne do przewidzenia, a udostępnienie tego obiektu do celów edukacyjnych było rozważane na etapie opracowywania projektu w 2010 r. i po rozważeniu korzyści i strat odrzucone przez zespół opracowujący projekt”.

Uwaga została przyjęta

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Jednym ze wskazywanych zagrożeń wewnętrznych potencjalnych jest: "Pogorszenie stanu zachowania dóbr kultury materialnej" a sposobem eliminacji lub ograniczenia jest: "3. Zachowanie i przywracanie tradycyjnych nazw miejsc i obiektów" strona 32 projektu Planu ochrony Parku.

Jedną z pierwszych nazw obszaru położonego w widłach Narewki i Hwoźnej, używaną już w okresie międzywojennym była nazwa "Rezerwat Ścisły" określająca obszar położony w widłach rzeki Narewki i Hwoźnej. Nawet w operatach z roku 2000 była używana nazwa "Obręb ochronny Rezerwat Ścisły" na określenie tego obszaru, mimo, że nie cały ten obszar był wtedy objęty ochroną ścisłą (tzw. otulina, czy tzw. Reski). Dopiero po roku 2003 lub 4 zmieniono nazwę tego obszaru na "Obręb Ochronny Orłówka".

Zaprzestanie używania tej tradycyjnej nazwy "Rezerwat Ścisły" dla obszaru położonego w widłach Narewki i Hwoźnej skutkuje umniejszeniem rangi tego obszaru - przecież do roku 1996 większość obszaru parku stanowił właśnie Rezerwat Ścisły i to właśnie tak znaczący udział ochrony ścisłej w powierzchni Parku stanowił o jego randze i krajowej i międzynarodowej.

Dlatego też postulujemy aby przywrócić nazwę "Rezerwat Ścisły" w formie "Obręb Ochronny Rezerwat Ścisły" lub przynajmniej "Obwód Ochronny Rezerwat Ścisły dla obszaru położonego w widłach rzek Narewka i Hwoźna. Na terenie tzw. otuliny i w parku pałacowym (należących obecnie do Obrębu Ochronnego Orłówka) prowadzi się zabiegi ochrony czynnej, dlatego też ten obszar można by wyodrębnić w osobny obwód o nazwie np. "Parki" (też jest to nazwa historyczna, używana w odniesieniu do m.in. Parku Pałacowego). Zarówno w Parku Pałacowym jak i na terenie tzw. otuliny są prowadzone podobne prace takie jak pozyskanie siana dla żubrów, czy też zachowanie terenów otwartych poprzez zabiegi, które można nazwać "rolniczymi".

Uwaga nie została przyjęta

Propozycja przywrócenia w projekcie rozporządzenia historycznej nazwy „Rezerwat Ścisły” nie mogła zostać uwzględniona ze względu na konieczność zapewnienia spójności terminologicznej i zgodności nazewnictwa z równoległe opracowywanym statutem Parku.

Załącznik 1 (obecnie rozdział 1) pkt 1.3 ppkt. 4: Stwarzanie warunków środowiskowych sprzyjających utrzymaniu właściwego stanu ochrony gatunków rzadkich i zagrożonych, dziko występujących roślin, grzybów, zwierząt na obszarze Parku, którymi w szczególności są: b) porosty proponujemy dopisać następujące gatunki:

1. *Calicium abietinum*

źródło informacji o gatunku:

Golubkov V., Bohdan A., Popławska M. 2011. New, rare and interesting species of Białowieża National Park. Białowieża National Park. Parki nar. Rez. przyr. 30.2: 2011.

Marta Popławska. POROSTY DĘBU SZYPUŁKOWEGO QUERCUS ROBUR L. W BIAŁOWIESKIM PARKU NARODOWYM. Praca magisterska wykonana w Zakładzie Botaniki Instytut Biologii UwB pod kierunkiem dr hab. Emilii Brzosko prof. UwB i opieką dr Anny Matwiejuk. Białystok 2012

2. *Cetrelia cetrarioides*

3. *Cetrelia chicitae*

4. *Cetrelia monachorum*

źródło informacji o gatunkach:

Cieśliński S. 2003. Atlas rozmieszczenia porostów w Polsce Północno – Wschodniej. Phytocenosis.15(N.S.), Suppl. Cartogr. Geobot. 15.

Kukwa M., Pietnoczko M., Czyżewska K. 2012. The lichen family Parmeliaceae in Poland II. The genus *Cetrelia*. – Acta Soc. Bot. Pol. 81(1): 43–52.

5. *Cladonia parasitica*

źródło informacji o gatunku:

Cieśliński S. 2003. Atlas rozmieszczenia porostów w Polsce Północno – Wschodniej. Phytocenosis.15(N.S.), Suppl. Cartogr. Geobot. 15.

Golubkov V., Bohdan A., Popławska M. 2011. New, rare and interesting species of Białowieża National Park. Białowieża National Park. Parki nar. Rez. przyr. 30.2: 2011.

Marta Popławska. POROSTY DĘBU SZYPUŁKOWEGO QUERCUS ROBUR L. W BIAŁOWIESKIM PARKU NARODOWYM. Praca magisterska wykonana w Zakładzie Botaniki Instytut Biologii UwB pod kierunkiem dr hab. Emilii Brzosko prof. UwB i opieką dr Anny Matwiejuk. Białystok 2012

6. *Gyalecta ulmi*

Cieśliński S. 2003. Atlas rozmieszczenia porostów w Polsce Północno – Wschodniej.

Phytocenosis.15(N.S.), Suppl. Cartogr. Geobot. 15.

Marta Popławska. POROSTY DĘBU SZYPUŁKOWEGO QUERCUS ROBUR L. W BIAŁOWIESKIM PARKU NARODOWYM. Praca magisterska wykonana w Zakładzie Botaniki Instytut Biologii UwB pod kierunkiem dr hab. Emilii Brzosko prof. UwB i opieką dr Anny Matwiejuk. Białystok 2012

7. *Ramalina thrausta*

źródło informacji o gatunku:

Cieśliński S., Czyżewska K., Faliński J.B., Klama H., Mułenko W. & Żarnowiec J., 1996.

Relicts of the primeval (virgin) forest. Relict phenomena. In: J.B. Faliński, W. Mułenko, eds. Cryptogamous plants in the forest communities of Białowieża National Park (Project CRYPTO 3).- Phytocoenosis 8 (N.S.) Arch. Bot. 6: 197-216.

Cieśliński S. 2003. Atlas rozmieszczenia porostów w Polsce Północno – Wschodniej. Phytocenosis.15(N.S.), Suppl. Cartogr. Geobot. 15.

Cieśliński S. 2003. Czerwona lista porostów zagrożonych w Północno-Wschodniej Polsce. – Monographiae Botanicae 91:91-106.

Cieśliński S., Czyżewska K. 2002. Porosty Puszczy Białowieskiej na tle innych kompleksów leśnych w Polsce północno-wschodniej. Kosmos, 51. 4: 443-451.

Marta Popławska. POROSTY DĘBU SZYPUŁKOWEGO QUERCUS ROBUR L. W BIAŁOWIESKIM PARKU NARODOWYM. Praca magisterska wykonana w Zakładzie Botaniki Instytut Biologii UwB pod kierunkiem dr hab. Emilii Brzosko prof. UwB i opieką dr Anny Matwiejuk. Białystok 2012

Niepublikowane dane z inwentaryzacji prowadzonej przez Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot Oddział Podlaski w latach 2011 - 2013.

Uzasadnienie:

Wymienione gatunki, których brakuje w projekcie rozporządzenia zaliczane są do relikwów lasów pierwotnego pochodzenia (Cieśliński i in. 1996; Cieśliński 2003), wskaźników niżowych lasów puszczańskich (Czyżewska, Cieśliński 2003), wskaźników starych lasów "indicators of old growth forests" (Motiejunaitė i in. 2004), gatunków świadczących o ciągłości ekologicznej zbiorowisk leśnych (Hawksworth, Hill 1984). Gatunki te cechują się wąską amplitudą ekologiczną, są szczególnie czułe na zmiany warunków siedliskowych, występują wyłącznie w naturalnych zbiorowiskach leśnych, nie wykazują tendencji doopanowywania siedlisk antropogenicznych (Czyżewska, Cieśliński 2003). Relikty puszczańskie powinny być przedmiotem najwyższej troski i zabiegów zachowania w czasie i przestrzeni. Zwiększają różnorodność naszej flory o najcenniejsze, rodzime elementy (Cieśliński i in. 1996; Cieśliński 2003). Dla niektórych z w/w gatunków Białowiecki Park Narodowy stanowi ostatnią, krajową ostoję lub jest jednym z ostatnich miejsc występowania w kraju. Uzupełnienie projektu rozporządzenia o w/w gatunki podkreśla rangę Białowieckiego Parku Narodowego jako refugium gatunków zaliczanych do relikwów lasów pierwotnego pochodzenia.
Uwaga odnośnie dodania powyższych gatunków do projektu rozporządzenia została przyjęta

Instytut Biologii Ssaków Państwowej Akademii Nauk w Białowieży

Wszystkie uwagi o charakterze językowym i związane z korektami nazewnictwa przyrodniczego zostały przyjęte.

Załącznik 1 (obecnie rozdział 1) tabela 2.12.2, lp. 2.3 - liczebność gatunków:

„Wilki – liczebność na obszarze PLC 200004 zbyt duża (więcej niż 40 osobników). Należy zmienić na 20-30 osobników.

Taka liczebność jest wskazywana w corocznie prowadzonych przez Instytut Biologii Ssaków Państwowej Akademii Nauk inwentaryzacjach wilka i rysia oraz w „Operacji ochrony ssaków z wyjątkiem żubra” przygotowanym przez IBS PAN w 2010 roku.”

Uwaga nie została przyjęta.

Liczebność wilków przyjęto za SDF dla całego obszaru Natura 2000. W najnowszej wersji SDF liczebność wilków jest określona w przedziale od 1 do 40 osobników.

Załącznik 4 (obecnie rozdział 4) tabela 1. lp. 1, Zagrożenia wewnętrzne istniejące, sposób eliminacji lub ograniczania, punkt 3

„Eliminacja osobników agresywnych” nie jest sposobem eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych istniejących zidentyfikowanych w Tabeli. Należy dopisać zagrożenie na jakie odpowiada ten sposób jego eliminacji, bądź ograniczyć zapis do „Eliminacja osobników wykazujących objawy chorobowe zagrażające innym osobnikom w populacji” Eliminacja osobników jest raczej wyjątkiem określonym zapisami ustawy o Ochronie przyrody w sytuacjach szczególnych (art. 15 ust. 3 pkt 1, oraz art. 52 ust. 1 i 1a oraz art. 56 ust. 2b i ust 4) a nie działaniem ochronnym samym w sobie.

Uwaga została przyjęta.

Tabela 1. Zagrożenia wewnętrzne istniejące, sposób eliminacji lub ograniczania, pkt 8 zapis „atrakcyjne miejsca żerowania” jest nieprecyzyjny. Zimą atrakcyjnym miejscem żerowania żubrów są pola uprawne z oziminą i rzepakami, co nie oznacza, że takie miejsca mają być na terenie Parku tworzone lub utrzymywane. Zapis powinien dotyczyć łąk. Proponujemy połączyć podpunkt 8 i 9.

Pkt 9: Odtworzenie i poprawa stanu łąk została już wykonana w ramach projektu LIFE prowadzonego w latach 2006-2010 i obecnie prowadzonego projektu koordynowanego przez SGGW. Połączony punkt 8 powinien mieć brzmienie: „Utrzymanie i koszenie łąk i polan na terenie Parku oraz całego obszaru Natura 2000 „Puszcza Białowiecka” w porozumieniu z administracją Lasów Państwowych.

punkt 10): Punkt powinien mieć brzmienie; „Rozpraszanie i kontrolowane ograniczenie zimowego dokarmiania...”

Uwagi zostały częściowo przyjęte

Propozycja połączenia punktu 8 i 9 w zagrożeniach wewnętrznych istniejących nie została przyjęta. Niemożliwe jest także zaproponowane brzmienie nowego punktu 8 ze względu na fakt, iż działania

ochronne prowadzone są wyłącznie na obszarze Parku i integralnym z nim obszarze Natura 2000. Rozporządzenie nie może także nakładać obowiązków na administrację Lasów Państwowych. Podpunkt 9 został zgodnie z propozycją uzupełniony o „dopuszczenie kontrolowanego ograniczania dokarmiania”. Działania Parku są ukierunkowane na utrzymanie dotychczasowej powierzchni miejsc żerowych żubrów. punkt 11): Tworzenie korytarzy transgranicznych (z białoruską częścią populacji żubra) w świetle ostatnich wyników badań genetycznych (Tokarska M. 2010. Zmienność genetyczna współczesnego żubra nizinnego (*Bison bonasus bonasus*) w Puszczy Białowieskiej. Wskazówki dla ochrony zmienności genetycznej żubra. ZBS PAN, Białowieża) nie powinny być elementem planu ochrony z punktu widzenia pożądanego stanu ochrony populacji linii nizinnej. Badania wskazują, że w populacji żubra w białoruskiej części Puszczy występują allele mikrosatelitarne niewystępujące u żubra nizinnego, a występujące w linii genetycznej nizinno-kaukaskiej.

Korytarze ekologiczne w sąsiedztwie Puszczy zostały wpisane do „Wojewódzkiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego”. Tworzenie korytarzy ekologicznych powinno odbywać się na zewnątrz Puszczy, a nie w Parku, gdyż w obrębie Puszczy, czyli na poziomie lokalnym cała Puszcza stanowi dogodny korytarz migracyjny bez barier. Wśród sposobów eliminacji zewnętrznych zagrożeń potencjalnych (tabela 4 lp. 9 pkt 1 jest: „Propagowanie i wspieranie hodowli żubra czystej linii białowieskiej na obszarze kraju”, któremu to działaniu, przy współczesnej wiedzy naukowej na temat gatunku, korytarze transgraniczne będą zdecydowanie zagrażać. Zalecamy nie wpisywanie zapisów dotyczących wspierania tworzenia korytarzy transgranicznych ze względu na konieczność ochrony linii nizinnej wynikającej z wieloletniego programu restytucji gatunku.

Uwaga została przyjęta

Tabela 1, lp. 9, kolumna trzecia:

Punkt 1. Zagrożenie to wynika z ograniczonej powierzchni Parku i Puszczy Białowieskiej, które nie może być wyeliminowane bez zwiększenia powierzchni obszarów zalesionych w sąsiedztwie Puszczy oraz poszerzenia powierzchni Parku.

Działania na poziomie lokalnym i transgranicznym nie mają uzasadnienia w przypadku dużych drapieżników, gdyż nie ma tu wewnętrznych barier (włączając płot graniczny, który te drapieżniki przekraczają).

Punkt 2 – zacieśnianie współpracy z Parkiem Narodowym Belovezhskaja Pushcha w sprawie łączenia populacji żubrów – nie powinno być wpisane do rozporządzenia ze względu na potrzebę ochrony nizinnej linii gatunku po polskiej stronie (patrz wyżej) i konieczność (dopóki to będzie możliwe) utrzymania jej wzajemnej separacji (j.w.) W przypadku dużych drapieżników (wilk i ryś) postulat tworzenia korytarzy migracyjnych nie ma większego sensu, gdyż zwierzęta tych gatunków przekraczają swobodnie granicę (np. Kowalczyk R., Schmidt K i Jędrzejewski W. 2012. Do fences Or humans inhibit the movements of large mammals in Białowieża Primeval Forest [W: Fencing for conservation. M.J. Sommers i M.W. Hayward (red)] Springer, New York, Dordrecht, Heidelberg, London: 235-243.)

Uwaga została częściowo przyjęta.

Dokonano merytorycznej modyfikacji zapisu podkreślając konieczność zapewnienia właściwych warunków środowiskowych w obrębie istniejących korytarzy migracyjnych dla wilka i rysia.

Tabela 2. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne, lp. 1, kolumna trzecia, punkt 2.: Punkt powinien mieć brzmienie: „Minimalizacja kontaktu osobników żubra z osobami postronnymi w hodowli rezerwatowej...”.

Uwaga nie została przyjęta.

Minimalizacja kontaktu osobników żubra z osobami postronnymi nie zostanie ograniczona do hodowli rezerwatowej, gdyż również w przypadku żubrów wolnożyjących Park będzie miał możliwość np. czasowego zamykania odcinków szlaków biegnących przy ostojach żubrów.

Punkt 3. W świetle zagrożenia gruźlicą punkt dyskusyjny. Proponujemy zmienić brzmienie punktu na: „Wymiana osobników pomiędzy populacjami wolnymi i hodowlami zamkniętymi z zachowaniem profilaktyki w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i pasożytniczym”.

Uwaga została przyjęta.

Punkt 4. W związku z tym, że eliminacja osobników agresywnych nie wynika z zagrożenia, proponujemy zmienić zapis na „Usuwanie z populacji osobników chorych”

Uwaga została przyjęta

Punkt 6. Punkt w takim brzmieniu dopuszcza stosowanie leków weterynaryjnych w przeciwdziałaniu inwazjom pasożytniczym, co chyba nie powinno mieć miejsca u dziko-żyjących żubrów. Wśród „sposobów eliminacji lub ograniczenia” powinno się znaleźć „Rozproszenie i kontrolowane ograniczenie dokarmiania” jako przeciwdziałające ryzyku przenoszenia chorób i pasożytów, bo zmniejszające koncentrację zimową.

Uwaga odnośnie kontrolowanego ograniczania dokarmiania została przyjęta w innym punkcie rozporządzenia (rozdział 4). W omawianym załączniku chodzi jednak o inny typ identyfikowanych zagrożeń, a mianowicie „zagrożenia wewnętrzne potencjalne”. Zagrożenie wewnętrzne istniejące nie może być identyfikowane jako równoczesne zagrożenie wewnętrzne potencjalne. Nie ma więc możliwości w tym przypadku powielenia zapisu.

Uwaga została przyjęta.

Tabela 4. Zewnętrzne zagrożenia potencjalne lp. 3, kolumna trzecia, pkt 2, przekroczenie pojemności ekologicznej – sposób eliminacji zagrożenia: „Opiniowanie planów łowieckich odnośnie regulacji populacji jelenia”. Potrzeba opiniowania przez Parki planów łowieckich wynika z art. 8 ust. 3c punkt 1 ustawy Prawo łowieckie. Nie ma więc potrzeby zamieszczania zapisu w Rozporządzeniu. Dodatkowo nadmierna redukcja populacji jelenia może kolidować z ochroną dużych drapieżników, tym bardziej, że w załączniku 5 (obecnie rozdział 5) jako jeden z ważnych elementów zachowania populacji wilka i rysia postuluje się utrzymanie wysokich zagęszczeń kopytnych.

Uwaga została przyjęta.

Lp. 8 - powinno się dodać w kolumnie po lewej stronie tabeli punkt w brzmieniu: „Możliwość krzyżowania się osobników żubra czystej linii białowieskiej z osobnikami należącymi do linii żubra białowiesko-kaukaskiej”, a w sposobach eliminacji zagrożeń do podpunktu 1: „...oraz podejmowanie działań zapobiegających krzyżowaniu się osobników czystej linii nizinnej (białowieskiej) z osobnikami linii białowiesko-kaukaskiej”.

Uwaga została przyjęta

Załącznik 5 (obecnie rozdział 5)

Pkt 1, ppkt 2, lit. g - warunkach utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony, w przypadku derkacza *Crex crex* zapisane jest wykaszenie łąk po 1 sierpnia. Stoi to w sprzeczności z celami ochrony innego gatunku, orlika krzykliwego *Aquila pomarina*, który wymaga wcześniejszego koszenia łąk. Łączna ocena stanu zachowania gatunku dla derkacza to U1 a dla orlika krzykliwego to U2, stąd też orlik powinien mieć wyższy priorytet. W skali regionu i kraju derkacz jest gatunkiem znacznie pospolitszym i nawet w obrębie Polany Białowieskiej (poza Białowieskim PN) znajduje wiele odpowiednich siedlisk. Ponadto w kolejnych zapisach dotyczących prowadzenia zabiegów ochronnych jest podany termin koszenia czerwiec-sierpień, co również stoi w sprzeczności z tym zapisem.

Uwaga nie została przyjęta.

Ze względu na utrzymywanie mozaiki terenów koszonych i łąk wyłączonych z koszenia zapisane terminy koszenia łąk na potrzeby orlika krzykliwego derkacza czy też żubra nie będą w stosunku do siebie „konfliktowe” i nie będą stanowiły problemu dla zapewnienia właściwego stanu ochrony wskazanych gatunków ptaków na obszarze Parku.

Pkt 1, ppkt 3 lit. c - w warunkach utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony, w przypadku wilka i rysia zapisane jest utrzymanie wysokiej liczebności populacji jelenia, podczas gdy w zapisie dotyczącym zadań ochronnych dla żubra postuluje się redukcję pogłowia jelenia, ze względu na pojemność ekologiczną środowiska. Ponieważ określenia „pojemność ekologiczna środowiska” można odnieść jedynie do obszarów zagospodarowanych, proponuje się wykreślić ten zapis dla żubra, dotyczący regulacji pogłowia jeleniowatych na terenie nadleśnictw puszczańskich, załącznik 4 (obecnie rozdział 4), tabela 4, lp. 3, pkt 2.

Uwaga została przyjęta.

Pkt 1, ppkt 3, lit. f - wymiana osobników pomiędzy izolowanymi populacjami w skali kraju musi uwzględniać zagrożenia związane z przemieszczaniem osobników (ryzyko przeniesienia chorób i pasożytów). Proponujemy po zwrocie „...wymiana osobników pomiędzy izolowanymi w skali kraju” dopisać „z zachowaniem profilaktyki w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i pasożytniczym”.

Uwaga została przyjęta.

Pkt 2, ppkt 5, lit. d - zapis dotyczący utworzenia i utrzymania korytarzy ekologicznych nie uwzględnia usunięcia płotu na południe od otuliny Parku, którego obecność wyraźnie zakłóca przebieg korytarza północnego nr 1 (załącznik 12). Ponieważ usunięcie płotu jest uwzględnione w Planie Ochrony (załącznik 7 (obecnie rozdział 7), część II, pkt 1.2, ppkt 1.9 należałoby to uwzględnić w przebiegu korytarza.

Uwaga została przyjęta.

Załącznik 7 (obecnie rozdział 7)

Część I, pkt 2.1, ppkt 8 - korytarze powinny raczej odnosić się do terenów sąsiadujących z Puszcą, gdyż ich tworzenie wewnątrz Parku, który cały jest korytarzem nie ma sensu. Zapewnienie łączności między siedliskami specyficznymi dla danych gatunków (ograniczone obszarowo środowiska np. polany czy drzewostany w różnych fazach rozwojowych) wiązałoby się z ingerencją w środowiska Parku, co jest działaniem niepożądanym.

Uwaga została przyjęta.

Część I, pkt 2.1 ppkt 7 - ten punkt odnosi się w zasadzie do żubra. W odniesieniu do ostatnich zagrożeń związanych z gruźlicą bydłą, ten punkt powinien być szczegółowo doprecyzowany. Proponujemy uzupełnienie zapisu o zwrot „...z zachowaniem profilaktyki w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i pasożytniczym”.

Uwaga została przyjęta.

Część II, tabela 1.2, lp. 3.18 - gatunki inwazyjne będą usuwane jedynie w obszarze ochrony czynnej. Działania te będą mało skuteczne, jeśli prowadzone będą jedynie w części Parku Narodowego. Szczególnie, usuwanie norki amerykańskiej może być mało skuteczne, jeśli zostanie ograniczone wyłącznie do obszaru ochrony czynnej. Część tych działań powinna być prowadzona zarówno w obszarze ochrony czynnej, jak i ścisłej.

Uwaga nie została przyjęta.

Brak podstawy takiego działania w odniesieniu do instytucji ochrony ścisłej i definicji przyjętej w ustawie o ochronie przyrody. Zaproponowane działanie, niewątpliwie słuszne co do meritum, nie może być usankcjonowane w procedowanym rozporządzeniu Ministra Środowiska. W razie konieczności prowadzenie odłowów gatunku na obszarze ochrony ścisłej możliwe będzie, w zależności od merytorycznego uzasadnienia, po uzyskaniu stosownej decyzji Ministra Środowiska.

Część II, tabela 1.1, lp. 2.1 - należy zmienić brzmienie punktu na:

- 1) Tropienia i pędzenia zimowe (działania według potrzeb) na powierzchniach próbnych/transektach;
- 2) Liczenia pędów/osobników roślin na stałych powierzchniach próbnych;
- 3) Prowadzenie rejestru obserwacji.

W obecnej formie podpunkt 1) odnoszący się do roślin jest podpunktem Tropień i pędzeń odnoszących się do ssaków.

Uwaga została przyjęta.

Część II, tabela 1.2, lp. 3.9 - błędna numeracja (3-5).

Należy zmienić brzmienie punktu na:

- 1) Tropienia i pędzenia zimowe (działania według potrzeb) na powierzchniach próbnych/transektach;
- 2) Chwytywanie w pułapki;
- 3) Liczenia pędów/osobników roślin na stałych powierzchniach próbnych;
- 4) Prowadzenie rejestru obserwacji.

Uwaga została przyjęta.

Część II, tabela 1.2, lp. 3.20 - jak wyżej. Z pewnością monitoring powinien być prowadzony na całym obszarze Parku, gdyż jest to tylko obserwacja, w niektórych przypadkach odłowy, które w ramach badań naukowych były i są prowadzone na obszarze ochrony ścisłej, więc nie ma uzasadnienia na wprowadzanie takich ograniczeń.

Uwaga nie została przyjęta.

Brak podstawy takiego działania w odniesieniu do instytucji ochrony ścisłej i definicji przyjętej w ustawie o ochronie przyrody. Zaproponowane działania, niewątpliwie słuszne co do meritum, nie mogą być usankcjonowane w procedowanym rozporządzeniu Ministra Środowiska. Kwestie prowadzonych badań naukowych znajdują się w gestii dyrektora Parku. Ponadto, złożona propozycja musiałaby dotyczyć wielu innych instytucji badawczych prowadzących obecnie badania na obszarze Parku, lub noszących się z takim zamiarem w przyszłości.

Część II, tabela 1.3, lp. 2.5 - zmienić brzmienie punktu na:

- 1) Tropienia i pędzenia zimowe (działania według potrzeb) na powierzchniach próbnych/transektach.
- 2) Chwywanie w pułapki
- 3) Liczenia pędów/osobników roślin na stałych powierzchniach próbnych
- 4) Prowadzenie rejestru obserwacji

Uwaga została przyjęta.

Część II, tabela 2, lp. 4, pkt 3, ppkt. 2 - Propozycja uzupełnienia zwrotu „...eliminacja osobników agresywnych” o dodatkową część zdania: „...stanowiących zagrożenie dla ludzi i zwierząt gospodarskich”. Według badań (Haidt A. 2011. Dystans ucieczki człowieka i reakcja żubra na obecność człowieka. Praca magisterska. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), żubry wykazują zachowania agresywne w stosunku do człowieka sporadycznie, zazwyczaj przy bliskim podejściu i niepokojeniu. Przyczyną ponad 80% ataków żubra są zbyt bliskie podejście lub płoszenie.

Uwaga została przyjęta, przedstawiono nową konstrukcję w lp. 4, między innymi, bez konieczności uwzględniania potrzeby eliminacji osobników agresywnych.

Część II, tabela 2, lp. 8 i 19 - zadania te muszą uwzględniać zagrożenia związane z przeniesieniem chorób (np. gruźlica bydłęca) i pasożytów. Być może wprowadzić zastrzeżenie, że „...import i zasilanie osobnikami u których wykluczono występowanie chorób zakaźnych i pasożytów mogących stanowić zagrożenie dla żubrów z hodowli wolnej i zamkniętej z zachowaniem profilaktyki w zakresie zapobiegania chorobom zakaźnym i pasożytniczym”.

Uwaga została przyjęta. Zmodyfikowano konstrukcję zapisu.

Załącznik 9 (obecnie rozdział 9)

Tabela 2, lp. 24. – monitoring wilka powinien być zgodny z monitoringiem rysia (czyli nie tylko tropy, ale też obserwacje).

Uwaga została przyjęta.

Tabela 2, lp. 27 - w kolumnie „Metoda i zakresie monitoringu” brak metod oceny stanu zdrowia i kondycji osobników, które to parametry są wskazane w kolumnie 4. Proponujemy dodać w ostatniej kolumnie: „Sekcje weterynaryjne eliminowanych i padłych osobników oraz ocena ekstensywności i intensywności inwazji pasożytniczych.

Uwaga została przyjęta.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wprowadzenie rozporządzenia będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa. W ciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony przeznaczone zostaną środki pieniężne na ochronę przyrodniczych i kulturowych zasobów Parku, udostępnianie Parku do badań naukowych w tym monitoring przyrodniczy i techniczny, udostępnianie do zwiedzania oraz tworzenie prawnych, materialnych i organizacyjnych podstaw do realizacji celów podstawowych oraz na działalność inwestycyjną i rewitalizację obiektów zabytkowych w łącznej wysokości około 240 mln złotych. 8 mln rocznie na funkcjonowanie parku plus

4 mln na inwestycje oraz realizację zadań ochronnych (modernizacja Rezerwatu Pokazowego Żubrów 15 mln, rewitalizacja Parku Pałacowego 30 mln, termomodernizacja 6 mln, dom myśliwski 1,1 mln, stajnie kozackie 3 mln, modernizacja osad: Masiewo i Zamosze 3 mln, dom pasywny na terenie Zwierzyńca 1,2 mln, oczyszczalnia ścieków na Zwierzyńcu, modernizacja osady Dziedzinka 2 mln, realizacja zadań ochronnych 1,5-2 mln rocznie). Część z tych środków będzie pochodzić z dotacji budżetowej, przychodów własnych Parku oraz innych dotacji, a w szczególności z funduszy finansujących działania na rzecz ochrony przyrody. Wydatki ponoszone w ramach dotacji budżetowej planowanej w ustawach budżetowych na dany rok budżetowy dla Białowieskiego Parku Narodowego nie będą stanowiły podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel. Wprowadzenie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Rok	Dotacja z budżetu państwa	Pozostałe źródła finansowania	Ogółem wydatki parku
2014	4 749 000		
2015	4 749 000		
2016	4 749 000		
2017	4 749 000		
2018	4 867 725		
2019	4 989 418		
2020	5 114 154		
2021	5 242 008		
2022	5 373 058		
2023	5 507 385		
2024	5 645 070		
2025	5 786 196		
2026	5 930 851		
2027	6 079 123		
2028	6 231 101		
2029	6 386 878		
2030	6 546 550		
2031	6 710 214		
2032	6 877 696		
2033	7 049 918		
Razem	120 559 511	119 440 489	240 000 000

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie będzie miało wpływ na rynek pracy, poprzez potrzebę zatrudniania przez park wykonawców do prac związanych z realizacją części zadań ochrony czynnej i prowadzenia monitoringu.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

7. Wpływ regulacji na rozwój regionalny

Rozporządzenie wprowadzając wytyczne do działań ochronnych oraz ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego pozwoli na zachowanie unikatowych walorów przyrodniczych Białowieskiego Parku Narodowego i jego najbliższego otoczenia w tym swoistego krajobrazu przyrodniczego i kulturowego polan osadniczych (Białowieskiej, Masiewskiej i Pogorzeleckiej). Regulacja będzie oddziaływać także w sposób długofalowy na podniesienie przyrodniczego znaczenia Parku w skali regionu, a także pośrednio w skali całego kraju. Wpłynie także na wzrost atrakcyjności turystycznej regionu oraz na podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.